

SELSKAPSRETTSNYTT 2-2016

SelskapsrettsNytt formidler nyheter med selskapsrettslig relevans, samlet inn av forskergruppen **Selskaper, markeder og bærekraft** ved Det juridiske fakultet, Universitetet i Oslo. **SelskapsrettsNytt** gis ut kvartalsvis som en ren informasjonstjeneste, uten noen krav på fullstendighet, og distribueres kun elektronisk. Våre kilder er offentlige databaser slik som lovdata.no, regjeringen.no, [EU-domstolen](#) og [EFTA-domstolen](#). I tillegg benytter vi det private initiativet [europalov.no](#) og vi har gleden av å legge inn en rekke linker til europalovs gode oversiktssider i vårt nyhetsbrev. Enkelte av linkene er knyttet til databaser som krever innlogging.

Foreliggende utgave, SelskapsrettsNytt 2 - 2016 presenterer nyheter fra tiden august – desember 2016. Tidligere utgaver er tilgjengelig på [våre nettsider](#).

INNHold

Nytt i lovgivningen m.m.	2
Norge	2
EU/EØS	3
Ny rettspraksis, forvaltningspraksis m.m.	5
Norge	5
EU/EØS	8
Internasjonalt	11
Nye selskapsrettslige publikasjoner	11
Fra forskergruppen om selskaper	11
Et utvalg andre selskapsrettspublikasjoner	12
Selskapsrettsarrangementer	15
Forskergruppens arrangement	15
Nytt om våre forskningsprosjekter	16
Sustainable Market Actors for Responsible Trade (SMART)	16
Nytt om navn	16
Ledige stillinger	16
Forskergruppen Selskaper, markeder og bærekraft	16

NYTT I LOVGIVNINGEN M.M.

NORGE

NYE LOVER, FORSKRIFTER, LOV- OG FORSKRIFTSENDRINGER

LOVER

[LOV-2016-12-16-91](#)

Lov om endringer i lov om EØS-finanstilsyn, lov om kredittvurderingsbyråer, lov om forvaltning av alternative investeringsfond og verdipapirhandelloven (oppfølging av EØS-finanstilsyn)

[LOV-2016-12-16-90](#)

Lov om endringer i verdipapirfondloven mv. (UCITS V-direktivet mv.) (ikke i kraft)

FORSKRIFTER

[FOR-2016-12-09-1502](#)

Forskrift om finansforetak og finanskonsern (finansforetaksforskriften)

[FOR-2016-12-09-1563](#)

Forskrift om land-for-land-rapportering til skattemyndighetene

[FOR-2016-11-09-1306](#)

Forskrift om saksbehandlingsfrister ved erverv av betydelig eierandel i verdipapirregistre

RUNDSKRIV FRA FINANSTILSYNET

[Veiledning - hvitvaskingsregler](#) [Rundskriv 24/2016] 23. desember 2016

[Krav til nye utlån med pant i bolig](#) [Rundskriv 23/2016] 23. desember 2016

[Rapportering for forsikringsforetak i forbindelse med årsregnskapet 2016](#) [Rundskriv 22/2016] 22. desember 2016

[Rapportering i samband med årsoppgjøret 2016](#) [Rundskriv 21/2016] 22. desember 2016

[Inkassators undersøkelsesplikt ved utenrettslig inndrivelse](#) [Rundskriv 20/2016] 21. desember 2016

[Retningslinjer for inkassators innkrevjing og behandling av rettslege saksomkostninger](#) [Rundskriv 19/2016] 21. desember 2016

[Eksterne kredittvurderinger og risikoklasser](#) [Rundskriv 18/2016] 13. desember 2016

[Foretakenes beregning og offentliggjøring av motsyklisk kapitalbufferkrav](#) [Rundskriv 17/2016] 8. desember 2016

[Pant i finansielle instrumenter som inngår i en hovedindeks eller omsettes på en regulert markedsplass](#) [Rundskriv 16/2016] 8. desember 2016

[Finanstilsynets kontroll med finansiell rapportering i 2016](#) [Rundskriv 15/2016] 23. november 2016

NYHETER OM STATEN SOM AKSJONÆR

[Staten har solgt 9,2 millioner ordinære aksjer i SAS AB](#)

[Næringsministeren overtar eierskapet i Posten](#)

[State Ownership Report 2015](#)

[Staten har solgt aksjer i Entra](#)

[Rapport om antikorrupsjonsarbeid](#)

NORSK UTVALG FOR EIERSTYRING OG SELSKAPSLEDELSE

Resultatet av undersøkelsen om bruk av NUES-anbefaling blant 139 norske selskaper registrert på Oslo Børs, er nå tilgjengelige [her](#).

BØRSSIRKULÆRER

09.12.2016 **5/2016**

[Endringer i utstederreglene for Merkur Market](#)

09.12.2016 **4/2016**

[Endringer i aksjeutstederreglene på Oslo Børs og Oslo Axess](#)

01.12.2016 **3/2016**

[Endringer i priser for førstehåndsmarkedet på Oslo Børs, Oslo Axess, Merkur Market og Nordic ABM](#)

30.11.2016 **2/2016**

[Endringer i medlems- og handelsregler for Oslo Børs og Merkur Market](#)

EU/EØS

ANDRE NYHETSSAKER FRA EU/EØS

[Fusjonsforordningen](#) - Åpen konsultasjon om visse sider ved EUs fusjonskontroll igangsatt Kommisjonen 7.10.2016. Norsk omtale publisert i Stortingets EU/EØS-nytt.

RETTSAKTER

[Soliditetskrav til banker og investeringselskaper: gjennomføringsbestemmelser om rapportering](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 2.12.2016

[Internasjonale regnskapsstandarder: endringer til IFRS 9](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 29.11.2016

[Internasjonale regnskapsstandarder: International Financial Reporting Standard 15 \(IFRS 15\)](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 29.10.2016

[Regnskapsdirektivet: gjennomføringsbestemmelser om ekvivalens av rapporteringskravene til Canada for betalinger til myndighetene](#) - Kommisjonsbeslutning publisert i EU-tidende 29.10.2016

[Kapitaldekningsdirektivet: utfyllende bestemmelser om identifisering av globalt systemviktige institusjoner](#) - Kommisjonsforordning publisert i EU-tidende 8.9.2016

FORSLAG TIL RETTSAKTER

[Soliditetskrav til banker og investeringselskaper: utfyllende bestemmelser om vurderingsstandarder](#) - Utkast til delegert kommisjonsforordning sendt til klarering i Europaparlamentet og Rådet 24.10.2016

EØS-KOMITÉVEDTAK

[Internasjonale regnskapsstandarder: endringsbestemmelser om IFRS 10 og 12 og IAS 28](#) - EØS-komitebeslutning 2.12.2016 om innlemmelse i EØS-avtalen

---

VEDTAK FRA EUROPARLAMENTET

[Tjenestepensjonsdirektivet \(revisjon\)](#) - Europaparlamentets- og rådsdirektiv vedtatt 8.12.2016. Revisjonen av EUs tjenestepensjonsdirektiv er nå slutført. Direktivet gjelder pensjonsforetak hvis virksomhet er begrenset til tjenestepensjonsordninger i arbeidsforhold. I Norge omfatter direktivet pensjonsforetak i form av fondsbaserte pensjonskasser opprettet av arbeidsgiver for ansatte i privat og kommunal virksomhet. Formålet med revisjonen er blant annet en større grad av harmonisering av solvensregelverket for tjenestepensjonskasser, å styrke det felles indre marked og å sikre soliditeten. Direktivet vil om kort tid bli publisert i EU-tidende, samtidig som vurderingen med hensyn til innlemmelse i EØS-avtalen formelt starter.

ANDRE NYHETSSAKER FRA EU/EØS

[Insolvens, restrukturering og ny sjanse](#) - Svensk departementsnotat offentliggjort 21.12.2016

[Europeiske venturkapitalfond og fond med samfunnsnyttige formål: endringsbestemmelser](#) - Dansk departementsnotat offentliggjort 15.9.2016

[Opprettelse av Den europeiske banktilsynsmyndighet](#) - Norsk forskrift om delvis ikrafttredelse av lov kunngjort 19.12.2016.

Det europeiske finanstilsynssystemet ble innlemmet i EØS-avtalen 30. september 2016. Samtidig ble forordninger om alternative investeringsfond, shortsalg, OTC-derivater, sentrale motparter, transaksjonsregistre og kredittvurderingsbyråer innlemmet i avtalen. Nå er også det norske lovverket på plass. I hovedsak trer det i kraft ved årsskiftet, men bestemmelsene om EMIR og UCITS V vil første gjelde fra høsten 2017. Det europeiske finanstilsynssystem består blant annet av en tilsynsmyndighet for bank (dette faktaarket), en tilsynsmyndighet for forsikring og pensjon, en tilsynsmyndighet for verdipapirmarkedet og et europeisk råd for makroøkonomisk systemrisiko.

NY RETTSPRAKSIS, FORVALTNINGSPRAKSIS M.M.

NORGE

RETTSPRAKSIS

HØYESTERETT

[Hr-2016-2507-A](#) Foretaksstraffen for et oppdrettsselskap for overtredelser av strl. 1902 § 166 og av matloven og dyrevelferdsloven ble fastsatt til en bot på 6 millioner kroner. De straffbare handlingene var foretatt av selskapets tidligere daglige leder. Det var oppgitt bevisst uriktig informasjon om antall lakselus i anleggene.

[HR-2016-2344-A](#) En sparebank som var bankforbindelse for et entreprenørselskap med sviktende likviditet, tegnet aksjer i selskapet for å finansiere videre drift. Selskapets revisor hadde i forbindelse med aksjetegningen avgitt en erklæring i tilknytning til et foreliggende regnskapsutkast. Her fremgikk det blant annet at det ikke var ventet store endringer ved det endelige regnskapet. Selskapet gikk senere konkurs, og det viste seg at restverdien på «varer i arbeid», som besto av opptjente, men ikke fakturerte arbeider, hadde vært betydelig overvurdert. Høyesterett kom i likhet med lagmannsretten til at revisor var erstatningsansvarlig for tapet, jf. revisorloven § 8-1.

[HR-2016-2165-A](#) Et internasjonalt konsern foretok i 2007 en omorganisering av konsernets eiendomsportefølje i Norge ved at eiendommene ble utfisjonert fra den norske konsernspissen og lagt i nye, særskilte selskaper. Aksjene i disse selskapene ble lagt i et nyopprettet eiendomsselskap, og aksjene i dette selskapet ble igjen solgt til den opprinnelige konsernspissen, som da ble indirekte eier av de samme eiendommene. Den siste overtakelsen ble finansiert ved et konserninternt lån. Høyesterett kom på grunnlag av den ulovfestede gjennomskjæringsregelen i skatteretten til at konsernspissen ikke kunne få fradragsrett for rentene på det konserninterne lånet, da det hovedsakelige formålet med omorganiseringen ble ansett å være å spare skatt. Gjennomskjæringsregelen i skatteloven § 13-1 fikk ikke anvendelse på forholdet.

LAGMANNSRETTENE

[LG-2016-39131](#) Saken gjaldt krav fra boligkjøper om erstatning mot styreleder/daglig leder og styremedlem i et eiendomsselskap etter aksjeloven § 17-1 og ulovfestede regler om gjennomskjæring - culpa. Lagmannsretten kom til at kjøperen hadde krav på erstatning.

[LB-2015-197133](#) I motsetning til tingretten kom lagmannsretten til at det var inngått en bindende avtale som ga administrerende direktør i et selskap rett til å erverve aksjer i selskapet dersom nærmere bestemte kriterier ble oppfylt. Lagmannsretten fant at kriteriene var delvis oppfylt og at selskapet derfor ble erstatningsansvarlig for manglende oppfyllelse av avtalen. Det forelå ikke bristende forutsetninger eller grunnlag for revisjon av avtalen i medhold av avtaleloven § 36. Det var heller ikke grunnlag for å redusere erstatningen på grunn av skadelidtes medvirkning.

[LB-2015-176993](#) Saken gjaldt krav om erstatning som følge av brudd på garantier i en joint venture-avtale, subsidiært på grunnlag av uaktsomhet. Avtalen var inngått mellom ankemotparten og et aksjeselskap der ankende part var eneeier, enestyre og daglig leder. Lagmannsretten kom til at ankende part ved å gi misvisende opplysninger og gi en rekke garantier som han var klar over at selskapet ikke kunne oppfylle, hadde vært klart illojal mot ankemotparten. Det var likevel ikke grunnlag for ansvarsgjennombrudd mot ankende part. Han ble imidlertid personlig ansvarlig på grunnlag av uaktsomhet, jf. aksjeloven § 17-1. Selv om ankemotparten hadde tatt en betydelig risiko ved avtaleinngåelsen var det ikke grunnlag for avkorting på grunn av medvirkning.

[LB-2015-167740](#) Saken gjaldt krav om erstatning for kjøpesum for prosjektert, men ikke ferdigstilt leilighet i Brasil. Lagmannsretten var enig med tingretten i at en mann som var eier og ansatt i agentselskapet for prosjektet, hadde fungert som representant for selger, ikke som mellommann. Gjennom sitt selskap hadde mannen eierinteresser i prosjektet. Eiendomsmeglingsloven fikk ikke anvendelse. Ikke godtgjort at mannen hadde foretatt ansvarsbetingende handlinger som medførte erstatningsplikt etter aksjeloven § 17-1 eller alminnelige erstatningsrettslige prinsipper.

[LB-2015-187499](#) Selskapets styreleder, daglige leder og hovedaksjonær hadde gjennom flere år foretatt en rekke uttak ved at han hadde belastet selskapet private utgifter. Skattemyndighetene hadde klassifisert mellomværendet som hadde oppstått, som utbytte i stedet for lån. Saken gjaldt gyldigheten av endringsvedtaket for 2008 og 2009, hvor det også var ilagt skjerpet tilleggsskatt.

[LA-2016-22507](#) Franchisegiver påla franchisetakerne å etablere utekontor. Tre franchisetakere etterkom ikke pålegget. Franchisegiver hevet avtalen. I tingretten vant den ene franchisetakeren frem. De to andre påanket tingrettens dom. Lagmannsretten kom til at deres unnlattelse av å etterkomme pålegget var et vesentlig mislighold, beslutningen om heving var hjemlet i avtalen. Deres erstatningskrav mot styremedlem og daglig leder etter aksjeloven § 17-1 førte ikke frem. Deres krav om erstatning på grunn av ugyldighet, avtalelovens § 30, og påståtte brudd på kontraktrettslige prinsipper, herunder på lojalitetskrav og normer for god forretningsskikk (markedsføringsloven § 25) førte heller ikke frem.

[LA-2016-51745](#) Saken gjelder krav om erstatning begrunnet i angivelig uaktsomhet fra styreleder i borettslag i utøvelsen av styrelederfunksjonen. Kravet om erstatning kunne ikke tas til følge

[LA-2015-115033](#) Saken gjaldt erstatningskrav etter kjøp av fast eiendom. Lagmannsretten kom til at styreleder i selskapet som hadde solgt leilighetene ikke hadde opptrådt erstatningsbetingende uaktsomt, og forkastet anken.

[LA-2016-135760](#) Tingretten hadde gjeve orskurd om tvangsoppløsning av aksjeselskap, etter melding frå Føretaksregistret om at selskapet ikkje innan fristen hadde meldt ny revisor til registret. Elektronisk melding om revisor var ikkje motteken i Altinn innan fristen. Anke over orskurden blei forkasta. Konkret avgjerd.

[LA-2016-119326](#) Tvangsoppløsning av aksjeselskap. Lagmannsretten kom til at selskapet hadde oppfylt plikten til å gi melding til Foretaksregisteret om ny revisor i et tilfelle hvor meldingen innen fristen var inngitt av styrets leder elektronisk til Altinn. Meldingen var ikke videresendt fra Altinn til Foretaksregisteret på grunn av at den ikke var underskrevet elektronisk av revisor, og ble derfor ikke registrert innen fristen. Lagmannsretten kom til at selskapet ikke burde bære risikoen for en slik feil.

[LH-2016-70580](#) Saken gjelder spørsmål om styremedlem og daglig leder i Viking Composite AS, er erstatningsansvarlig for tap som skadelidte har lidt i forbindelse med kontrakt om bygging av en flytende bolig. Tingrettens dom ble stående, og begge anker forkastet.

[LH-2016-38023](#) Snekker ble i tingretten dømt til å betale prisavslag og erstatning med til sammen ca. 2,2 MNOK til et ektepar som eide en eldre enebolig som ble renoveret. Etter anke til lagmannsretten ble snekkeren frifunnet da retten etter en konkret og helhetlig vurdering kom til at byggherrene var klar over at de hadde inngått avtale med snekkerens selskap med begrenset ansvar, og ikke med snekkeren personlig som enkeltpersonforetak. Snekkeren heftet derfor ikke personlig for kravet. Uttalelser om norske avdelinger av utenlandske foretak (NUF), søknadsprosessen i denne byggesaken og risiko og ansvar for prosjektering.

[LH-2016-139241](#) Selskap som var tvangsoppløst pga. manglende innsending av årsregnskap mv., anket og viste til at forholdet var brakt i orden etter at tingretten avsa kjennelse om tvangsoppløsning. Lagmannsretten bemerket at vilkårene for tvangsoppløsning var til stede da tingretten avsa sin kjennelse, og at det var uten betydning at forholdet siden var brakt i orden. Vist til muligheten for tilbakelevering etter konkursloven § 136.

[LG-2015-61058](#) To minoritetsaksjonærer ble tvangsutløst av majoritetsaksjonæren i et aksjeselskap. Majoritetsaksjonæren tilbød i tråd med en sakkyndig vurdering og andre forhold kr 368.000 pr aksje. Ved skjønnet i tingretten ble verdien pr aksje fastsatt til i overkant av kr 500.000 pr aksje. Minoritetsaksjonærene begjærte overskjønn. Det var grunnet i feil ved tingrettens bevisbedømmelse, rettsanvendelse og skjønnsutøvelse. Partene førte under forhandlingene i lagmannsretten flere sakkyndige vitner som på ulike grunnlag kom med ulike anbefalinger og standpunkt til verdi på aksjene. Majoritetsaksjonæren førte de samme sakkyndige for lagmannsretten som for tingretten. Det var disse sakkyndige som hadde avgitt uttalelsen som ga grunnlag for det opprinnelige tilbudet til minoritetsaksjonærene. Under henvisning til en skriftlig sakkyndig vurdering basert på Discounted Cash Flow - metoden og forklaringen til vedkommende under forhandlingen i lagmannsretten, sammenholdt med øvrige opplysninger og bevis, fastsatte lagmannsretten verdien pr aksje til kr 900.000. Det forelå i dette tilfellet en etterfølgende transaksjon. I samsvar med praksis fra Høyesterett ble den ikke benyttet som grunnlag. I tråd med nevnte praksis ble nevnte transaksjon brukt som kontroll av skjønnets forsvarlighet. Det forelå også andre sakkyndige uttalelser som antydte høyere verdier.

[LE-2016-124664](#) Saken gjelder anke over tingrettens kjennelse om tvangsoppløsning av aksjeselskap på grunn av manglende innsending av årsregnskap, jf. aksjeloven § 16-15 første ledd nr. 4.

[LE-2016-62320](#) Enken etter en deltaker i et ansvarlig selskap hadde ikke rett til tre inn i dette, jf. selskapsloven § 2-31. Selskapsavtalen kunne ikke forstås slik at § 2-31 var fraveket. Heller ikke var selskapsavtalen praktisert på en slik måte at § 2-31 måtte anses fraveket. Loven oppstiller ikke et krav om "saklig grunn" for å nekte inntreden i selskapsforholdet etter § 2-31. Selskapet ble også frifunnet for enkens krav om innsyn i selskapets dokumenter.

[LF-2015-107852](#) Verdsettelse av aksjer ved innløsning etter aksjeloven § 4-26. Aksjeverdien ble fastsatt etter en samlet vurdering med utgangspunkt i avkastningsverdien supplert med selskapets bokførte verdi og majoritetsaksjonærens egen vurdering av selskapsverdien ved en forutgående emisjon. Sakkyndige uttalelser fra begge sider med betydelig sprik i verdivurderingen. Minoritetsaksjonærene tilkjent saks kostnader for tingretten.

FORVALTNINGSPRAKSIS

FINANSDEPARTEMENTETS TOLKNINGSUTTALELSER

[§ 11-7 annet ledd: Skattemessig verdi på fordring](#)

Trekantfusjoner og trekantfisjoner som gjennomføres etter fordringsmodellen (av 21.11.2016)

BØRSKLAGENEMNDAS AVGJØRELSER

[OBKN-2016-1](#)

Avgjørelse 24. oktober 2016 av klage fra Sandnes Sparebank over Oslo Børs ASAs vedtak 24. august 2016 om å ilegge overtredelsesgebyr etter verdipapirhandelloven § 17-4 tredje ledd jf. § 15-1 og verdipapirforskriften § 13-1 for brudd på plikten til å melde innsideinformasjon til markedet etter verdipapirhandelloven § 5-2 første ledd.

EU/EØS

Sakene hvor hele teksten ikke er tilgjengelig i databasen Eurlex (link til Eurlex er lagt inn i hver sak nedenfor) kan leses på [EU-domstolens nettsider](#) ved å velge ønsket språk oppe til høyre (dog er ikke alle nyere avgjørelser tilgjengelig på alle språk), og skrive inn saksnummeret (for eksempel C-233/09) i feltet midt på siden.

SAKER FRA EU-DOMSTOLEN

AVGJØRELSER

[Sag C-593/14 Masco Denmark ApS og Damixa Aps mod Skatteministeriet](#)

DOMSTOLENS DOM (Fjerde Afdeling) 21. desember 2016

Stikkord: Præjudiciell foreleggelse — etableringsfrihet — skattelovgivning om tynd kapitalisering af datterselskaber — medregning af renter på lån, der er betalt af et ikke-hjemmehørende långivende datterselskab, i et långivende selskabs skattepligtige indkomst — fritagelse for de renter, der hidrører fra et hjemmehørende långivende datterselskab —

afbalanceret fordeling af beskatningskompetencen mellem medlemsstaterne — nødvendighed af at forebygge risikoen for skatteunddragelse.

Slutning:

Artikel 49 TEUF, sammenholdt med artikel 54 TEUF, skal fortolkes således, at den er til hinder for en medlemsstats lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, der indrømmer et hjemmehørende selskab skattefritagelse for renteindtægter fra et hjemmehørende datterselskab, i det omfang sidstnævnte selskab ikke har fået fradrag for de korresponderende renteudgifter som følge af regler om rentefradragsbegrænsning i tilfælde af tynd kapitalisering, men udelukker en sådan fritagelse, som ville følge af en anvendelse af medlemsstatens egen lovgivning om tynd kapitalisering, når datterselskabet er hjemmehørende i en anden medlemsstat.

[Sag C-503/14 Europa-Kommissionen mod Den Portugisiske Republik](#)

DOMSTOLENS DOM (Fjerde afdeling) 21. desember 2016

Stikkord: Traktatbrud – artikel 21 TEUF, 45 TEUF og 49 TEUF – artikel 28 og 31 i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde – fri bevægelighed for personer – arbejdskraftens frie bevægelighed – etableringsfrihed – beskatning af fysiske personer af kapitalgevinster stammende fra en aktieombytning – beskatning af fysiske personer af kapitalgevinster stammende fra overførsel af den samlede formue, der er henført til udøvelsen af en selvstændig erhvervsmæssig virksomhed – fraflytningsbeskatning af private – øjeblikkelig opkrævning af skatten – forskelsbehandling mellem fysiske personer, der ombytter aktier og opretholder deres bopæl på nationalt område, og fysiske personer, der foretager en sådan ombytning og flytter til et område i en anden EU-medlemsstat eller i en anden medlemsstat i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde – forskelsbehandling mellem fysiske personer, der overdrager den samlede formue, der er henført til en personligt drevet virksomhed til et selskab, der har sit hovedsæde og sin faktiske ledelse på portugisisk område, og fysiske personer, der foretager en sådan overdragelse til et selskab, der har sit hovedsæde og sin faktiske ledelse på et område i en anden EU-medlemsstat eller i en anden medlemsstat i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde – proportionalitet.

Slutning:

Den Portugisiske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 21 TEUF, 45 TEUF og 49 TEUF samt artikel 28 og 31 i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde af 2. maj 1992, idet den har vedtaget og opretholdt artikel 10, stk. 9, litra a), i Código do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Singulares (lov om beskatning af fysiske personers indkomst), hvorefter der for en skatteyder, der ophører med at være hjemmehørende på portugisisk område, med henblik på beskatning i det år, hvor den pågældende ophører med at være hjemmehørende, som kapitalgevinst skal medregnes det beløb, der i henhold til denne lovs artikel 10, stk. 8, ikke er blevet beskattet i forbindelse med en aktieombytning. Den Portugisiske Republik har tilsidesat sine forpligtelser i henhold til artikel 49 TEUF og artikel 31 i aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, idet den har vedtaget og opretholdt samme lovs artikel 38, stk. 1, litra a), hvorefter fordelingen ved den i denne bestemmelse fastsatte skatteudsættelse er forbeholdt fysiske personer, der overfører den samlede formue, der er henført til en personligt drevet selvstændig erhvervsmæssig virksomhed, til et selskab, der har sit vedtægtsmæssige hovedsæde og sin faktiske ledelse på portugisisk område. Den Portugisiske Republik bærer sine egne omkostninger og betaler de af Europa-Kommissionen afholdte omkostninger. Forbundsrepublikken Tyskland bærer sine egne omkostninger.

[Sag C-464/14 SECIL – Companhia Geral de Cal e Cimento SA mod Fazenda Pública](#)

DOMSTOLENS DOM (Femte Afdeling) 24. November 2016

Stikkord: Præjudiciel forelæggelse — frie kapitalbevægelser — artikel 63 TEUF-65 TEUF — associeringsaftalen EF-Tunesien — artikel 31, 34 og 89 — associeringsaftalen EF-Libanon — artikel 31, 33 og 85 — juridiske personers indkomstskat — udbytte modtaget fra et selskab etableret i det udbyttmodtagende selskabs medlemsstat — udbytte modtaget fra et selskab etableret i et tredjeland, der er part i associeringsaftalen — forskellig behandling — restriktion — begrundelse — effektiv skattekontrol — mulighed for at påberåbe sig artikel 64 TEUF over for associeringsaftalerne EF-Tunesien og EF-Libanon

Slutning (uddrag):

Artikel 63 TEUF og 65 TEUF skal fortolkes således, at:

Et i Portugal etableret selskab, der modtager udbytte fra selskaber, der er etableret i henholdsvis Tunesien og Libanon, kan påberåbe sig artikel 63 TEUF med henblik på at anfægte den skattemæssige behandling af dette udbytte i denne medlemsstat, som er baseret på en lovgivning, der ikke har til formål at finde anvendelse udelukkende på situationer, hvor det udbyttmodtagende selskab udøver en afgørende indflydelse på det udbytteudloddende selskab.

En lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, hvorefter et selskab, der er hjemmehørende i en medlemsstat, fuldt ud eller delvist kan fradrage udbytte i sit beskatningsgrundlag, når udbyttet udloddes af et selskab, der er hjemmehørende i den samme medlemsstat, men ikke kan foretage et sådant fradrag, når det udbytteudloddende selskab er hjemmehørende i et tredjeland, udgør en restriktion for kapitalbevægelserne mellem medlemsstaterne og tredjelande, der principielt er forbudt i henhold til artikel 63 TEUF.

Afvisningen af at indrømme fuldt eller delvist fradrag i beskatningsgrundlaget for det modtagne udbytte i medfør af artikel 46, stk. 1 og 8, i Código do Imposto sobre o Rendimento das Pessoas Coletivas (lov om selskabsbeskatning) i den affattelse, der var gældende i 2009, kan begrundes i tvingende almene hensyn til behovet for at sikre en effektiv skattekontrol, når det viser sig umuligt for de kompetente skattemyndigheder i den medlemsstat, hvor det udbyttmodtagende selskab er hjemmehørende, at indhente oplysninger fra det tredjeland, hvor det udbytteudloddende selskab er hjemmehørende, der gør det muligt at kontrollere, at betingelsen om det sidstnævnte selskabs skattepligt er opfyldt.

Afvisningen af at indrømme delvist fradrag i medfør af artikel 46, stk. 11, i lov om selskabsbeskatning i den nævnte affattelse kan ikke begrundes i tvingende almene hensyn til behovet for at sikre en effektiv skattekontrol, når denne bestemmelse kan anvendes på situationer, hvor det ikke kan kontrolleres, om det udbytteudloddende selskab er skattepligtigt i den stat, hvor det er hjemmehørende, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at afgøre.

GENERALADVOKATENS FORSLAG TIL AVGJØRELSER

[Virksomhetsoverdragelsesdirektivet](#) - Forslag til dom lagt fram av EU-domstolens generaladvokat 17.1.2017

[Plandirektivet: miljøkonsekvensvurderinger av planer og programmer](#) - Forslag til dom lagt fram av EU-domstolens generaladvokat 8.9.2016

[Miljøvirkningsdirektivet](#) - Forslag til dom lagt fram av EU-domstolens generaladvokat 8.9.2016

ANMODNING OM PREJUDISIELL AVGJØRELSE

[Årsregnskapsdirektivet \(4. selskapsdirektiv\)](#)

Anmodninger om fortolkning sendt til EU-domstolen 8.8.2016

SAKER FRA EFTA-DOMSTOLEN

[EØS-avtalen artikkel 53 \(foretak - hindring, innskrenking eller vridning av konkurransen\)](#) - Fortolkningsdom avsagt av EFTA-domstolen 22.12.2016

[EØS-avtalen artikkel 31 \(etableringsrett\)](#) - Anmodning om fortolkning sendt til EFTA-domstolen 21.6.2016

EØS-KOMITEVEDTAK

Internasjonale regnskapsstandarder: [endringsbestemmelser om IFRS 10 og 12 og IAS 28](#)

INTERNASJONALT

DEN EUROPEISKE MENNESKERETTSDOMSTOL

[Case of MAMATAS and OTHERS v. HELLAS](#)

Saken handler om hvorvidt tvangsombytting av klagernes statsobligasjoner som et tiltak mot Hellas' finanskriser utgjør en krenkelse av EMK første protokoll artikkel 1 og artikkel 14 sammenholdt med første protokoll artikkel 1.

NYE SELSKAPSRETTLIGE PUBLIKASJONER

FRA FORSKERGRUPPEN OM SELSKAPER

Andenæs, Mads og Deipenbrock, Gudula, Regulating and supervising European financial markets – More risks than achievements, Springer, 2016

Anker-Sørensen, Linn, "[Financial Engineering as an Alternative Veil for the Corporate Group](#)", European Company Law, Issue 5 (2016), pp. 158–166

Maitre-Ekern, E. and Dalhammar, C. (2016). Regulating planned obsolescence: a review of legal approaches to increase product durability and reparability in Europe. Review of European, Comparative & International Environmental Law (RECIEL) 25(3), 378-394.

Mähönen, Jukka og Villa, Seppo, Aktiebolag I – Allmänna läror, Talentumshop.fi, 2016

Mähönen, Jukka, "[The Pervasive Issue of Liability in Corporate Groups](#)", European Company Law, Issue 5 (2016), pp. 146–149

Sjåfjell, Beate, "[The Courts as Environmental Champions: The Norwegian Hempel Cases](#)", European Company Law, Issue 5 (2016), pp. 199–206

Special Issue on Liability in Corporate Groups, European Company Law, Kluwer Law International, October 2016, volume 13 (2016), issue 5

Editors: Linn Anker-Sørensen, Jukka Mähönen, and Beate Sjøfjell

- ['The Pervasive Issue of Liability in Corporate Groups', Jukka Mähönen, Issue 5, pp. 146–149](#)
- ['Towards a European Framework for Cross-Border Group Management', Christoph Teichmann, Issue 5, pp. 150–157](#)
- ['Financial Engineering as an Alternative Veil for the Corporate Group', Linn Anker-Sørensen, Issue 5, pp. 158–166](#)
- ['Tort Law, Corporate Groups and Supply Chain Liability for Workers' Injuries: The Concept of Vicarious Liability', Vibe Ulfbeck, Andreas Ehlers, Issue 5, pp. 167–174](#)
- ['Related Party Transactions: Analysis of Proposed Article 9c of Shareholders' Rights Directive', Kristinn Reynisson, Issue 5, pp. 175–182](#)
- ['The Environmental Liability Directive and Liability of Parent Companies for Damage Caused by Their Subsidiaries \('Enterprise Liability'\)', Lucas Bergkamp, Issue 5, pp. 183–190](#)
- ['Konzernrecht. An Overview of the German Regulation of Corporate Groups and Resulting Liability Issues', Alexander Scheuch, Issue 5, pp. 191–198](#)
- ['The Courts as Environmental Champions: The Norwegian Hempel Cases', Beate Sjøfjell, Issue 5, pp. 199–206](#)

ET UTVALG ANDRE SELSKAPSRETTSPUBLIKASJONER

BØKER

- Beckers, Anna, Enforcing corporate social responsibility codes: on global self-regulation and national private law
- Directors' liability: a worldwide review
- Flyger, Charlotte Stisen, Økonomisk virksomhedsbeskrivelse
- Kaldestad, Yngve, Verdivurdering: teoretiske modeller og praktiske teknikker for å verdsette selskaper
- Lehrberg, Bert, Aktiebolagsrätt
- Liland, Anders H, Fusjon og fisjon av selskaper
- Lov og rett for næringslivet
- Svernlöv, Carl, Arbetsordning och andra instruktioner i aktiebolaget: en introduktion
- Szabó Dániel, Mandatory corporate social responsibility reporting in the EU
- Werlauff, Erik, Selskabsret

ARTIKLER

Norske tidsskrifter

Knudsen, Gudmund, [«Stiftelsene – gammelt rettsinstitutt med nytt innhold»](#), Lov og Rett nr. 9, 2016

Owe, Stein, [“Hvem kan beslutte utsatt utbetaling av aksjeutbytte”](#), Lov og rett nr. 10, 2016

European Business Law Review

Corradi, Marco Claudio, [“Corporate Opportunities Doctrines Tested in the Light of the Theory of the Firm – a European \(and US\) Comparative Perspective”](#), Issue 6, pp. 755–819

Fici, Antonio, [“Recognition and Legal Forms of Social Enterprise in Europe: A Critical Analysis from a Comparative Law Perspective”](#), Issue 5, pp. 639–667

Gomtsian, Suren, [“Exit in Non-Listed Firms: When and How to Use Share Transfer Restrictions?”](#), Issue 6, pp. 719–733

Houben, Robby and Straetmans, Gert, [“Shareholder Rights and Responsibilities in the Context of Corporate Social Responsibility”](#), Issue 5, pp. 615–637

Weber, Rolf and Baisch, Rainer, [“Liability of Parent Companies for Human Rights Violations of Subsidiaries”](#), Issue 5, pp. 669–695

European Company Law

Anker-Sørensen, Linn, [“Financial Engineering as an Alternative Veil for the Corporate Group”](#), Issue 5, pp. 158–166

Bartman, Steef M., [“Dutch Supreme Court at a Loss over Groups”](#), Issue 4, pp. 123–128

Bergkamp, Lucas, [“The Environmental Liability Directive and Liability of Parent Companies for Damage Caused by Their Subsidiaries \(‘Enterprise Liability’\)”](#), Issue 5, pp. 183–190

Mellenbergh, Rik [“MiFID II: New Governance and Remuneration Rules in Relation to Investment Firms \(Part II\)”](#), Issue 6, pp. 217–224

Mähönen, Jukka, [“The Pervasive Issue of Liability in Corporate Groups”](#), Issue 5, pp. 146–149

van Oostrum, Chris, [“One’s Fair Share? The Obligation to Contribute between Jointly and Severally Liable Companies to an Imposed Cartel Fine”](#), Issue 4, pp. 136–143

Reynisson, Kristinn, [“Related Party Transactions: Analysis of Proposed Article 9c of Shareholders’ Rights Directive”](#), Issue 5, pp. 175–182

Scheuch, Alexander, [“Konzernrecht: An Overview of the German Regulation of Corporate Groups and Resulting Liability Issues”](#), Issue 5, pp. 191–198

Sjåfjell, Beate, "[The Courts as Environmental Champions: The Norwegian Hempel Cases](#)", Issue 5, pp. 199–206

Teichmann, Christoph, "[Towards a European Framework for Cross-Border Group Management](#)", Issue 5, pp. 150–157

Ulfbeck, Vibe and Ehlers Andreas, "[Tort Law, Corporate Groups and Supply Chain Liability for Workers' Injuries: The Concept of Vicarious Liability](#)", Issue 5, pp. 167–174

Werlauff, Erik, "[About 'Restriction', 'Justified' and 'Necessary': A Fairy Tale About Corporate Tax Law and European Union Law from the Home Country of Hans Christian Andersen](#)", Issue 6, pp. 225–228

European Company Law and Financial Review

Ahern, Deidre, "[Turning up the heat? EU sustainability goals and the role of reporting under the non-financial reporting directive](#)", issue 4, pp. 599 - 630

Bartolacelli, Alessio, "[The new Italian almost capital-less private companies: A brand new tile in the mosaic](#)", issue 4, pp. 665 - 707

Knuts, Mårten, "[The optimal scope of disclosure by association regime under MAR](#)", issue 3, pp. 495 – 516

Rehahn, Johannes, "[A hat that fits on different heads? The proposed regulation on money market funds and the system of EU Investment Law](#)", issue 3, pp. 517 – 545

Schall, Alexander, "[The new law of piercing the corporate veil in the UK](#)", issue 4, pp. 549 – 574

Nordic & European Company Law Working Paper series, SSRN

Lau Hansen, Jesper, "[Say when: When must an issuer disclose inside information](#)", No. 16-03

Skog, Rolf and Lidman, Erik, "[Equal treatment of shareholders – can there be too much of it?](#)", No. 16 – 15

Szabó, Dániel Gergely and Engsig Sørensen, Karsten, "[Non-financial reporting, CSR frameworks and groups of undertakings – application and consequences](#)", No. 16-01

Szabó, Dániel Gergely and Engsig Sørensen, Karsten, "[Pursuing CSR policy in groups of undertakings – insights from the practices of Danish groups](#)", No. 16-06

Engsig Sørensen, Karsten, "[Enforcing EU company law: Requirements and limitations in implementing penalties for infringements of EU company law](#)", No. 16-04

SELSKAPSRETTSARRANGEMENTER

FORSKERGRUPPENS ARRANGEMENT

Vi har [faglunsj](#) de fleste torsdager i semesteret hvor vi ønsker eksterne velkommen! Her serveres det kaffe, te og frukt. Sted fremgår av nettsidene og kan av og til endres, så det er lurt å sjekke dette samme dag. Informasjon sendes ut til [Selskapsrettslisten](#).

En til enhver tid oppdatert oversikt over våre arrangementer finnes på våre [arrangementssider](#).

For vårsemesteret 2017 vi spesielt fremheve:

16. februar – Faglunsj: [Nytt i selskapsretten fra 2016](#)

Stipendiat Erlend Eriksen Gjein oppdaterer om faglig nytt i selskapsretten.

2. mars – Faglunsj: [SMART-prosjektet - En oppdatering](#)

Prosjektleder Beate Sjøfjell innleder om [SMART-prosjektet](#) og prosjektets framdrift.

9. mars – Faglunsj: [Beskyttelse av menneskerettigheter i offentlige anskaffelser](#)

Vår nye vitenskapelige assistent [Ragnhild Lunner](#), Institutt for privatrett, presenterer temaet hun skal skrive masteroppgave om, og tar gjerne innspill til dette.

14. mars – Konferanse: [Omlegging av Norge til bærekraftig nullutslippssamfunn: Hvordan fikk vi det til?](#)

Konferansen vil ha hovedvekt på rettslige, sosiale og politiske muligheter for omstilling, og hvordan disse skal realiseres. Konferanse i regi av Concerned Scientists Norway. Påmelding via [nettskjema](#).

30. mars – Faglunsj: [Setting the standard for corporate sustainability](#)

Vitenskapelig assistent [Eli Rudshagen](#), Institutt for privatrett, presenterer sitt tema for masteravhandling.

6. april – Faglunsj: [Nytt fra norsk selskapsrett](#)

Stipendiat Erlend Eriksen Gjein oppdaterer om faglig nytt i selskapsretten.

20.-21. april - [International Conference on Sustainable and Efficient Transport Systems, Helsinki](#)

Konferanse i regi av SMART-prosjektet.

25. april - [Taxation and Sustainable Development](#)

Konferanse i regi av SMART-prosjektet. Påmelding via [nettskjema](#).

27. april – Faglunsj: [Aksjeloven § 17-1 i konsernforhold. Morselskapets erstatningsansvar overfor datterselskaps kreditorer.](#)

Vitenskapelig assistent [Hanne Bjørge-Eriksen](#), Institutt for privatrett, presenterer sitt tema for masteravhandling.

9.-10. mai – Conference: [International Trade and Investment](#)

This conference invites scholars to consider the ways in which trade and investment law can promote and block sustainability. Organized by SMART-project. [Registration](#).

NYTT OM VÅRE FORSKNINGSPROSJEKTER

SUSTAINABLE MARKET ACTORS FOR RESPONSIBLE TRADE (SMART)

Vårt flaggskip, [SMART-prosjektet](#), har allerede i sitt første år hatt et høyt aktivitetsnivå med en rekke arrangementer i inn- og utland. Vi har også planlagt en rekke konferanser i vår – som det fremgår av [våre arrangementssider](#). Disse er åpne for påmelding.

De første publikasjonene har begynt å komme fra prosjekt, og interesserte kan melde seg på et eget nyhetsbrev fra SMART for å få informasjon om disse og andre nyheter fra prosjektet.

Beate Sjøfjell oppdaterer om SMART på [faglunsj 2. mars](#), og alle interesserte er hjertelig velkomne.

NYTT OM NAVN

Vi ønsker velkommen til følgende nye medlemmer av vår forskergruppe:

- Hanna Christina Ahlström – stipendiat i SMART-prosjektet ved Institutt for Privatrett
- Ragnhild Lunner – vitenskapelig assistent ved Institutt for Privatrett

LEDIGE STILLINGER

Ledige stillinger som [vitenskapelig assistent ved Institutt for privatrett](#) utlyses 2 ganger pr år. Det er nå utlyst 3-4 frie stillinger med tilsetning fra høstsemesteret 2017. Søknadsfristen er 9. mars. Les [utlysningen](#). Vitenskapelige assistenter med tema innenfor vår forskergruppe, vil bli invitert til å bli medlem hos oss. Vi oppfordrer alle interesserte studenter til å søke!

FORSKERGRUPPEN SELSKAPER, MARKEDER OG BÆREKRAFT

Selskapsrettsgruppen ved Det juridiske fakultet består for tiden av følgende personer:

Professor Beate Sjøfjell (leder)
Professor Jukka Mähönen (nestleder)
Professor Mads Andenæs
Professor Alla Pozdnakova
Professor Hans Morten Haugen (VID)
Professor Emeritus Frederik Zimmer
Førsteamanuensis Gina Bråthen (BI)
Førsteamanuensis Margrethe Buskerud Christoffersen
Førsteamanuensis Anna Maria C. Lundberg

Førsteamanuensis Maja Van Der Velden
Forskningskoordinator Mark Taylor, FAFO
Universitetslektor Jon Christian Nordrum
Høyskolelektor Kari Birkeland (BI)
Høyskolelektor Eivind Furuseth (BI)
PhD-stipendiat Hanna Ahlström
PhD-stipendiat Linn Anker-Sørensen
PhD-stipendiat Daniel Arnesson
PhD-stipendiat Guisepe Bianco
PhD-stipendiat Yuliya Chernykh
PhD-stipendiat Ludovica Chiussi
PhD-stipendiat Sjur Swensen Ellingsæter
PhD-stipendiat Jone Eng (BI)
PhD-stipendiat Anna Føllesdal (BI)
PhD-stipendiat Erlend Eriksen Gjein
PhD-stipendiat Astrid Iversen
PhD-stipendiat Eléonore Maitre-Ekern
PhD-stipendiat Maïmouna-Lise Pouye Rabatel-Fernel
PhD-stipendiat Trude Myklebust
PhD-stipendiat Caroline Bang Stordrange
Vit.ass. Ragnhild Lunner
Vit.ass. Hanne Bjørge-Eriksen
Vit.ass. Eli Rudshagen
Førstekonsulent Linda Gulli
Seniorkonsulent Mona Østvang Ådum

Mer informasjon om gruppens aktiviteter, prosjekter, publikasjoner, gruppens medlemmer og den enkeltes forskningsområde finnes på forskergruppens nettsider. Se <http://www.jus.uio.no/forskning/omrader/selskaper/>